

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Transgender – etika tranzice a specifika sociální práce

Autor práce: Jakub Lusch

Obor studia: Etika v sociální práci

Posudek vypracoval: Daniel D. Novotný, Ph.D.

Transsexualita/transgender je fenoménem, s nímž se v naší současné společnosti setkávají nejen pracovníci v sociální práci, ale více méně každý občan. Jedná se o téma vhodně zvolené, neboť je přítomno v nejrůznějších kulturních, politických i sociálních kontextech. Motivací studenta je "zasadit [transgender] do kontextu sociální práce" a především pak *etiky* sociální práce. (s. 8) Za cíl si student klade "zmapovat etická dilemata, s nimiž se trans(gender) jedinci potýkají v návaznosti na proces tranzice" (s. 5)

V první kapitole se student zabývá terminologií a popisem průběhu tranzice. V druhé, obsáhlé kapitole, jsou představeny výsledky kvalitativního výzkumu zabývajících se procesem tranzice. Ve třetí se zabývá tématem v kontextu sociální práce a to především na příkladu situace/dilematu, zda se stát/nestát rodičem s provedenou/neprovedenou tranzicí.

Samotný kvalitativní výzkum jakožto stěžejní část práce je pečlivě proveden. Student se navíc inspiroval některými filosofickými etiky jako je Alisdair MacIntyre (narrativní struktura života), Immanuel Kant (deontologie) a John Stuart Mill (utilitarismus). Čerpal z řady dalších zdrojů, např. z práce katolického teologa Jiřího Skoblíka či psychoanalytika lacaninánské tradice Orena Gozlana. Text je čtivý, psaný citlivě a vyrovnaně, neshledal jsem v něm výrazné problémy či vnitřní nekonsistenci.

Při obhajobě navrhuji soustředit se na dvě otázky:

(1) Jaké možnosti má sociální pracovník s ohledem na genderovou identitní politiku? Do jaké míry se do jeho práce s cílovou skupinou promítá koncepce genderu jakožto kategorie na biologickém pohlaví nezávislé a určené čistě psychologickou sebeidentifikací? Jakou roli hraje politické hnutí prosazující tuto koncepci v životě konkrétních klientů, s nimiž se pracovník setkává?

(2) Čtenáři, který se tématem nezabývá a rád by se s problematikou nově seznámil, patrně bude scházet především jakákoliv historická perspektiva. Kdy jsme se jako společnost začali výrazně zabývat tématem transsexuality/transgenderu? Kdy začala být tranzice řešena i chirurgicky a hormonálně? Proč došlo k výraznému praktickému i teoretickému posunu ve vnímání této problematiky? Jedná se o vítanou změnu či naopak je současný trend a kontroverze spíše negativní?

V závislosti na obhajobě navrhuji hodnotit výborně.

Daniel D. Novotný, Ph.D.

V Českých Budějovicích, 12. 5. 2023